

Notat statsbudsjettet 2018 – Friskoler

Generelt om statsbudsjettet for 2018

Kapitalkostnader - Husleiekostnader

For friskolene var den viktigste saken i dette budsjettet regjeringens oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak fra 2015: «Flertallet ber regjeringen utrede hvordan kostnader til bygg bør innlemmes i tilskuddsgrunnlaget og utrede innlemming av avskrivning av varige driftsmidler i tilskuddsgrunnlaget til friskolene.»

Som kjent fikk FRI sist vår i samarbeid med de andre friskoleorganisasjonene Vista Analyse til å lage utredningen som lot seg vente på fra Kunnskapsdepartementet. Utredningen fra departementet kom i statsbudsjettet og viste seg å være langt kortere og enklere beskrevet over en side. De konkluderer med å at de ikke vil endre på noe, og i stedet fortsette med dagens ordning med et eget kapitaltilskudd, og da på samme svært beskjedne nivå. De argumenterer med at dagens økonomiforskrift ikke tillater oppbygging av kapital utover å sette av inntil 15 pst. av statstilskuddet i investeringsfond og overføre inntil ti pst. til neste regnskapsår. De tar da ikke hensyn til at rundt halvparten av friskolene leier sine lokaler. For øvrig tar de i deres beregninger kun hensyn til avskrivningskostnader og utelater rentekostnadene.

Interessant er det derimot at de har gjort en beregning av de aktuelle kapitalkostnadene, avgrenset til avskrivninger, og beregner det til å være 260 millioner i 2015. I følge det samme statsbudsjettet var det registrert i alt 36.095 elever ved samtlige friskoler i Norge og utlandet, da også iberegnet ulike typer spesialskoler. Det gir i så tilfelle en kapitalkostnad beregnet ut ifra avskrivninger på 7203 kroner per elev. Dette står i skarp kontrast til dagens kapitaltilskudd på 878 kroner per elev. Dette tallet kan uansett være greit å ta med seg i det videre arbeidet.

Tilskuddssatser for 2018

Det andre usikkerhetsmomentet var tilskuddssatsene for medier- og kommunikasjon i videregående skole, som i fjor først fikk et kutt på rundt 20.000, en beslutning vi fikk reversert. Denne beslutningen er opprettholdt i forslag til statsbudsjett i 2018 hvor Medier og Kommunikasjon er lagt på samme tilskuddsnivå for både yrkesfaglig og studiespesialiserende program. Se linker til de nye tilskuddssatsene under.

Tilskuddssatser 2018 for grunnskoler:

<https://www.udir.no/om-udir/tilskudd-og-prosjektmidler/tilskuddssatser/tilskuddssatser-for-grunnskoler-godkjent-etter-friskolelova-2018/>

Tilskuddssatser 2018 for videregående skoler:

<https://www.udir.no/om-udir/tilskudd-og-prosjektmidler/tilskuddssatser/tilskuddssatser-for-videregaende-skoler-godkjent-etter-friskolelova--2018/>

I de etterfølgende sidene vil dere finne utdrag av budsjettet for det som skal være de aktuelle delene for friskolene.

Aktuelle utdrag fra statsbudsjettet for 2018

Kap. 228 Tilskott til frittstående skolar o.a.

Post	Nemning	Rekneska p 2016	Saldert budsjett 2017	Forslag 2018
				(i 1 000 kr)
70	Frittstående grunnskolar, <i>overslagsløyving</i>	2 045 799	2 074 624	2 296 734
71	Frittstående vidaregåande skolar, <i>overslagsløyving</i>	1 529 982	1 602 854	1 644 401
72	Frittstående skolar godkjende etter kap. 4 i vaksenopplæringslova, <i>overslagsløyving</i>	147 906	156 504	160 127
73	Frittstående grunnskolar i utlandet, <i>overslagsløyving</i>	111 383	125 072	118 213
74	Frittstående vidaregåande skolar i utlandet, <i>overslagsløyving</i>	17 183	18 671	18 504
75	Frittstående skolar for funksjonshemma elevar, <i>overslagsløyving</i>	275 277	273 231	304 412
76	Andre frittstående skolar, <i>overslagsløyving</i>	47 312	49 065	50 522
77	Den tyske skolen i Oslo, <i>overslagsløyving</i>	17 763	17 844	19 025
78	Kompletterande undervisning	23 161	23 964	24 611
79	Toppidrett	41 417	44 979	46 193
80	Friskoleorganisasjonar	724	756	
81	Elevutveksling til utlandet	1 892	1 945	1 998
82	Kapitaltilskott til friskolar, kapital- og husleigetilskott	20 920	31 506	32 357
	Sum kap. 0228	4 280 719	4 421 015	4 717 097

Lov av 4. juli 2003 nr. 84 om frittstående skolar (friskolelova) skal medverke til at det kan bli oppretta og drive frittstående skolar i Noreg, slik at foreldre og elevar kan velje andre skolar enn dei offentlege, jf. menneskerettsloven § 2 nr. 2. Lova gjeld godkjenning med rett til statstilskott for frittstående grunnskolar og frittstående vidaregåande skolar, og vilkåra for å få slikt tilskott. Lova stiller mellom anna krav til kvaliteten på opplæringa.

Endringar i privatskolelova («ny friskolelov») tredde i kraft 1. august 2015, jf. Innst. 344 L (2014–2015), jf. Prop. 84 L (2014–2015). Ny friskolelov fører vidare ordninga med krav til særskilt grunnlag for godkjenning, og innfører to nye godkjenningsgrunnlag – profilsolar (solar som driv på grunnlag av ein særskild profil) og solar som tilbyr vidaregåande opplæring i yrkesfaglege utdanningsprogram. Fråsegna om at alle offentlege tilskott og skolepengar skal komme elevane til gode, og at det er forbode å ta utbytte, er ført vidare og klargjord i ny friskolelov.

Løyvingane under kap. 228 går til tilskottsordningar til frittstående solar som er godkjente etter friskolelova eller vaksenopplæringslova. Tilskottet oppfyller dei finansielle pliktene staten har overfor frittstående solar som er godkjente etter lova. I tillegg blir det over dette kapittelet gitt tilskott til kompletterande undervisning, jf. friskolelova § 6-4, Den tyske skolen i Oslo, toppidrett og til elevutveksling i utlandet.

Satsane for tilskott til dei fleste frittstående skolane bygger på dei gjennomsnittlege utgiftene i den offentlege skolen, jf. friskolelova kap. 6.

Mål for 2018

Målet med tilskottsordningane er å medverke til at det kan etablerast og drivast friskolar etter friskolelova.

Rapport for 2016

Tabellen under viser endringar i talet på elevar og frittstående solar som får tilskott under postane 70–76, frå skoleåret 2014–15 til skoleåret 2016–17. For grunnskolen gjeld tala frå elevteljinga 1. oktober. For vidaregåande skole gjeld gjennomsnittet av talet på elevar frå elevteljingane 1. oktober og 1. april.

Tabell 1.1 Friskolar, tal på solar og elevar

Skoletype	Skolar			Elevar		
	2014–15	2015–16	2016–17	2014–15	2015–16	2016–17
Skolar for funksjonshemma elevar	14	14	14	699	716	781
Vidaregåande solar godkjente etter kap. 4 i vaksenopplæringslova	31	29	30	1 324	1 376	1 387
Andre frittstående solar	2	2	2	179	180	180
Vidaregåande solar	77	78	77	13 276	13 496	13 780
Grunnskolar	192	208	222	18 078	19 300	20 462
Grunnskolar i utlandet	11	11	9	903	885	779
Vidaregåande solar i utlandet	5	4	3	190	142	143

Sum 332 346 357 34 649 36 095 37 512

Utdanningsdirektoratet

Hausten 2016 gjekk 3,3 pst. av grunnskoleelevane i frittstående skolar i Noreg. Hausten 2015 var talet til samanlikning 3,1 pst. Hausten 2016 gjekk 7,0 pst. av elevane på vidaregåande nivå i private skolar. Hausten 2015 var talet til samanlikning 6,9 pst. I dei siste ti åra har delen av elevane som går i friskolar, auka jamt. For omtale av Utdanningsdirektoratets tilsyn med private skolar, sjå kap. 220.

Post 70 Frittstående grunnskolar, overslagsløyving

Frittstående grunnskolar som er godkjente etter friskolelova, får tilskott tilsvarende 85 pst. av tilskottssatsen.

Budsjettforslag for 2018

På bakgrunn av oppdaterte elevtal og nye satsar foreslår departementet å auke løyvinga på posten med 222,1 mill. kroner i høve til saldert budsjett for 2017.

Post 71 Frittstående vidaregåande skolar, overslagsløyving

Vidaregåande skolar som er godkjente etter friskolelova, får tilskott tilsvarende 85 pst. av tilskottssatsen.

Posten omfattar også eit særskilt årleg tilskott til Kongshaug Musikkgymnas og Oslo by Steinerskole.

Budsjettforslag for 2018

I statsbudsjettet for 2017 blei løyvinga auka med 9 mill. kroner til auka statstilskott til frittstående skolar med elevar utan rettskrav på opplæringa. Auken skulle dekke berekna meirverdiavgiftsutgifter knytte til desse elevane. Ordninga for meirverdiavgiftskompensasjon er nå utvida til å omfatte meirverdiavgiftsutgifter knytte til elevar utan rettskrav på opplæringa, jf. Innst. 401 S (2016–2017). Som en følge av dette foreslår departementet å redusere løyvinga med 9 mill. kroner.

På bakgrunn oppdaterte elevtal og nye satsar foreslår departementet å auke løyvinga på posten med 50,5 mill. kroner i høve til saldert budsjett for 2017.

Samla foreslår departementet å auke løyvinga på posten med 41,5 mill. kroner.

Det særskilde tilskottet til Oslo By Steinerskole og Kongshaug Musikkgymnas blir ført vidare på same nivå som i 2017 i løyvingsforslaget.

Post 72 Frittstående skolar godkjente etter kap. 4 i vaksenopplæringslova, overslagsløyving

Satsane for tilskott til frittstående skolar godkjente etter kap. 4 i vaksenopplæringslova er knytte til tre av satsane for frittstående vidaregåande skolar, med unntak av satsane til Norsk Yrkesdykkerskole. Dei tre satsane er knytte til utdanningsprogram for studiespesialisering, idrettsfag, og musikk, dans og drama. Skolar godkjente etter kap. 4 i vaksenopplæringslova får 75 pst. av tilskottssatsane.

Budsjettforslag for 2018

På bakgrunn av oppdaterte elevtal og nye satsar foreslår departementet å auke løyvinga på posten med 3,6 mill. kroner i høve til saldert budsjett for 2017.

Post 73 Frittstående grunnskolar i utlandet, overslagsløyving

Skolane får tilskott etter same grunnlag som frittstående grunnskolar i Noreg, men satsen blir høggre da desse skolane ikkje er omfatta av ordninga med kompensasjon for meirverdiavgift. Posten omfattar òg avrekning mellom Noreg og Sverige for svenske elevar i norske skolar i utlandet og for norske elevar ved svenske frittstående grunnskolar i utlandet. I tillegg omfattar posten utgifter til spesialundervisning.

Budsjettforslag for 2018

På bakgrunn av oppdaterte elevtal og nye satsar foreslår departementet å redusere løyving på posten med 6,9 mill. kroner i høve til saldert budsjett for 2017.

Post 74 Frittstående vidaregåande skolar i utlandet, overslagsløyving

Skolane får tilskott etter same grunnlag som frittstående vidaregåande skolar i Noreg, men satsen blir høggre sidan desse skolane ikkje er omfatta av ordninga med kompensasjon for meirverdiavgift. Posten omfattar òg utgifter til spesialundervisning.

Budsjettforslag for 2018

På bakgrunn av oppdaterte elevtal og nye satsar foreslår departementet å redusere løyvinga på posten med 0,2 mill. kroner i høve til saldert budsjett for 2017.

Post 75 Frittstående skolar for funksjonshemma elevar, overslagsløyving

Grunn- og vidaregåande skolar for funksjonshemma elevar får tilskott tilsvarande 100 pst. av ein normalsats per elev. Nokre av skolane får i tillegg statstilskott til husleigeutgifter på same nivå som i 2003, jf. Innst. O. nr. 80 (2002–2003).

Budsjettforslag for 2018

På bakgrunn av oppdaterte elevtal og nye satsar foreslår departementet å auke løyvinga på posten med 31,2 mill. kroner i høve til saldert budsjett for 2017.

Post 76 Andre frittstående skolar, overslagsløyving

Posten omfattar tilskott til Sørlandet Seilende Skoleskibs Institution (MS Sjøkurs) og Unge Sjømenns Kristelige Forening (MS Gann). Skolane får tilskott per elev etter satsen for utdanningsprogram for teknikk og industriell produksjon. Skolane får 85 pst. av tilskottssatsen. I tillegg får desse skolane eit fast tilskott som blir prisjustert kvart år.

Budsjettforslag for 2018

På bakgrunn av oppdaterte elevtal og nye satsar foreslår departementet å auke løyvinga på posten med 1,5 mill. kroner.

Post 77 Den tyske skolen i Oslo, overslagsløyving

Gjeldande avtale mellom Noreg og Tyskland om Den tyske skolen i Oslo blei godkjent av Stortinget 19. november 2009, jf. Innst. 43 S (2009–2010) og St.prp. nr. 92 (2008–2009) *Om samtykke til inngåelse av en avtale mellom Norge og Tyskland om omgjøring av Den tyske skolen i Oslo – Max Tau til en tysk-norsk bikulturell skole*. Tilskottet blir rekna ut på same måte som tilskottet til frittstående

skolar som er godkjente etter friskolelova, men med 54,4 pst. av tilskottssatsen. I tillegg blir det gitt eit særskilt tilskott, som i 2018 utgjer 1,5 mill. kroner.

Mål for 2018

Tilskottet skal styrke samarbeidet med Tyskland og stillinga til det tyske språket i Noreg.

Rapport for 2016

Hausten 2016 var det 297 elevar ved Den tyske skolen i Oslo. Dette utgjer ein auke på tolv elevar samanlikna med hausten 2015.

Budsjettforslag for 2018

På bakgrunn av oppdaterte elevtal og nye satsar foreslår departementet å auke løyvinga på posten med 1,2 mill. kroner i høve til saldert budsjett for 2017.

Post 78 Kompletterande undervisning

Tilskottsordninga medverkar til finansiering av kompletterande undervisning i norsk, samfunnsfag og kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE) for elevar ved utanlandske eller internasjonale grunnskolar i utlandet. Tilskottsmottakarar i ordninga er to sertifiserte nettskolar – Globalskolen og Norskskolen.

I samband med handsaminga av statsbudsjettet for 2017 i kyrkje-, utdannings- og forskingskomiteen, jf. Innst. 12 S (2016–2017) hadde eit fleirtal følgande merknad:

«Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen 3. desember 2016, hvor det foreslås å bevilge 12 mill. kroner til å videreføre tilskuddet til Globalskolen og Norskskolen. Flertallet viser til at dette fører til at regjeringens foreslåtte kutt i bevilgningene ikke gjennomføres. Flertallet imøteser en gjennomgang av ordningen, som varslet i Prop. 1 S (2015–2016).»

Kunnskapsdepartementet har gjennomgått tilskottsordninga. Det har vore fleire større endringar i ordninga i dei siste åra. Frå og med 2016 har midlane berre blitt tildelt to nettskolar, Globalskolen og Norskskolen. Nettskoletilbodet gir elevane moglegheit til å ta del i undervisninga uansett kor i verda dei bur. Tilbakemeldingar i brukarundersøkingar viser at elevar og føresette i stor grad er nøgde med det undervisningstilbodet som blir gitt i dag. Avgrensinga av tilskottsordninga til berre å gjelde nettskolar gir betre moglegheiter for å følge opp kvaliteten på tilbodet.

Etter ein heilskapleg gjennomgang av tilskottsordninga vurderer departementet det slik at ho fungerer tilfredsstillande.

Mål for 2018

Målet med tilskottet er at elevar ved internasjonale eller utanlandske grunnskolar i utlandet skal ha moglegheit til å få nettundervisning i norsk, samfunnsfag og kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE).

Rapport for 2016

Elevtalet blei redusert i 2016 fordi tilskottsordninga blei avgrensa til berre å gjelde nettundervisning. For nettskolane blei det frå og med 2015 fastsett eit øvre elevtak på 1 599 elevar for berekning av tilskott til kompletterande undervisning for å halde tilskottet innanfor budsjetttramma.

I 2016 blei det tildelt tilskott til kompletterande undervisning ved nettskolane for 1 597 elevar, som er noko lågare enn tala for nettskolane i dei to føregåande åra.

Budsjettforslag for 2018

Departementet foreslår å føre løyvinga vidare på same nivå som i 2017.

Post 79 Toppidrett

Ordninga gjeld skolar som i tillegg til godkjenninga etter friskolelova er godkjente som toppidrettsgymnas av Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF). Ordninga omfattar følgjande skolar: NTG i Bærum, Geilo, Kongsvinger, Lillehammer og Tromsø, Wang i Oslo, Fredrikstad, Stavanger og Tønsberg, Telemark toppidrettsgymnas og Haugesund toppidrettsgymnas. Det blir gitt eit fast tilskott til kvar av desse skolane. Det er ein føresetnad at skolane har elevar på tilbodet om særskilt tilrettelagd vidaregåande opplæring i kombinasjon med toppidrett. Dersom det blir fleire godkjente skolar med tilbod om slik opplæring, og som samtidig blir godkjente av NIF, vil dei ikkje automatisk bli omfatta av ordninga med særskilt toppidrettstilskott.

Mål for 2018

Målet med tilskottet er at dei skolane som er omfatta av ordninga, kan legge til rette for at toppidrettsutøvarar kan kombinere trening med vidaregåande opplæring.

Rapport for 2016

Hausten 2016 var det 2 505 elevar ved desse skolane; dette er nær 150 fleire enn i 2015.

Budsjettforslag for 2018

Departementet foreslår å føre løyvinga vidare på same nivå som i 2017.

Post 80 Friskoleorganisasjonar

Det har over tid blitt oppretta svært mange tilskottspostar under budsjettet til Kunnskapsdepartementet. Departementet foreslår å samle fleire tilskottsordningar på færre budsjettpostar. Tilskott til friskoleorganisasjonane blir foreslått løyvd over kap. 225 post 75. Endringa påverkar ikkje nivået på tilskottet.

Rapport for 2016

I 2016 fekk fem friskoleorganisasjonar tilskott ut frå at dei til saman hadde 264 godkjente medlemsskolar.

Budsjettforslag for 2018

Departementet foreslår å flytte løyvinga til kap. 225 post 75.

Post 81 Elevutveksling til utlandet

Denne tilskottsordninga gjeld utveksling til utlandet for elevar i frittstående vidaregåande skolar med rett til statstilskott. Det ordinære statstilskottet etter friskolelova kan ikkje nyttast til elevutveksling til utlandet. Skolane kan søke om støtte til administrasjon, oppfølging av og tilrettelegging for

elevutveksling. Tilskottet kan bli gitt til godkjente samarbeidsprosjekt mellom norske frittstående vidaregåande skolar med rett til statstilskott og utanlandske skolar. Følgande frittstående vidaregåande skolar er godkjente for å kunne bli tildelte slikt tilskott: Danielsen vidaregåande skole i Bergen, Heltberg Private Gymnas i Oslo og Drottningborg vidaregåande skole i Grimstad.

Mål for 2018

Målet med tilskottsordninga er å stimulere dei skolane som er omfatta av ordninga, til å tilby elevutveksling til utlandet for elevane ved skolane.

Rapport for 2016

I 2016 fekk kvar av skolane eit basistilskott på 100 000 kroner. Resten av tilskottsmidlane blei fordelte etter talet på elevar innanfor ordninga. I 2016 blei det betalt ut tilskott for 77 elevar for skoleåret 2015–16, om lag det same som året før.

Budsjettforslag for 2018

Departementet foreslår å føre løyvinga vidare på same nivå som i 2017.

Departementet har fastsett nye retningslinjer for tilskottsordninga, som gjeld frå og med skoleåret 2017–18. I retningslinjene er det presisert at elevane som skolane får tilskott for, må vere registrerte ved den norske utsendaraskolen på Vg2.

Post 82 Kapitaltilskott til friskolar, kapital- og husleigetilskott

Tilskottet blei oppretta i 2014-budsjettet. Frittstående grunn- og vidaregåande skolar i Noreg som får driftstilskott under kap. 228 postane 70 og 71, er omfatta av ordninga.

Departementet viser til at eit fleirtal i kyrkje-, utdannings- og forskingskomiteen i samband med handsaminga av Prop. 84 L (2014–2015) («ny friskolelov») kom med følgande merknad i Innst. 344 L (2014–2015):

«Flertallet ber regjeringen utrede hvordan kostnader til bygg bør innlemmes i tilskuddsgrunnlaget og utrede innlemming av avskrivning av varige driftsmidler i tilskuddsgrunnlaget til friskolene.»

Skolar som er godkjente etter friskolelova, får statstilskott basert på gjennomsnittlege driftsutgifter i offentlege skolar. Løpande utgifter til vedlikehald av skolelokale og kostnader til husleige er inkluderte i tilskottsgrunnlaget. Det same er avskrivningar på varige driftsutgifter, som utstyr. Avskrivningar på skolebygg er ikkje inkluderte i tilskottsgrunnlaget, fordi dette ikkje er driftskostnader, men kapitalkostnader. Friskolelova § 6-1 fastset at gjennomsnittlege driftsutgifter i offentleg skole skal ligge til grunn for tilskottsgrunnlaget. Det følger av økonomiforskrifta til friskolelova at friskolane ikkje kan drive kapitaloppbygging, utover å setje av inntil 15 pst. av statstilskottet i investeringsfond og overføre inntil ti pst. til neste rekneskapsår.

Departementet har greidd ut ulike alternativ for korleis kostnader til skolebygg kan bli innlemma i tilskottet til friskolane. Eit alternativ er kapitaltilskottet som friskolane i dag får over statsbudsjettets kap. 228 post 82. Løyvinga på denne posten blir fordelt til skolane etter elevtal. Departementet meiner at kapitaltilskottet er ein enkel og målretta måte å kompensere friskolane for byggkostnader, husleige og varige driftskostnader på. Om tilskottet svarer til dei faktiske investeringskostnadene til

skolane, vil avhenge av løyvingnivået. Departementet vurderer det slik at ordninga med kapitaltilskott fungerer godt.

Vidare har departementet sett på konsekvensane av å inkludere avskrivningar på bygg i tilskottsgrunnlaget til friskolane. Utrekningar baserte på satsane for 2017 og elevtal frå 1. oktober 2015 viser at den samla budsjetteffekten av å innlemme avskrivningar på bygg i tilskottsgrunnlaget vil vere om lag 260 mill. kroner i heilårseffekt. Prisjustert til 2018 er dette om lag 266 mill. kroner. Ei slik endring er ikkje i samsvar med friskolelova § 6-1, og vil derfor krevje lovendring. På grunn av at det er mange friskolar som leiger bygg, og at det er ein lågare del elevar i yrkesfag i friskolane enn i offentlege skolar, kan ei innlemming òg bety at friskolane blir overkompenserte.

Departementet har også vurdert moglegheitene for å opprette ei tilskottsordning kor skolane kan søke om tilskott for å dekke dei reelle investeringsutgiftene sine. På grunn av store administrative kostnader for både skolane og forvaltninga ser ikkje departementet dette som ei formålstenleg løysing.

Basert på ei samla utgreiing av desse alternativa vurderer departementet at kompensasjon for kostnader knytte til skolebygg også framover bør løysast gjennom det eksisterande kapitaltilskottet. Nivået på tilskottet vil avhenge av årlege budsjettprioriteringar. Regjeringa prioriterer ikkje ein auke av tilskottet i 2018-budsjettet.

Mål for 2018

Målet med tilskottsordninga er å medverke til at frittstående skolar i Noreg skal kunne finansiere vedlikehald og rehabiliteringar av bygg, og husleige.

Rapport for 2016

I 2016 fekk frittstående skolar 20,9 mill. kroner i kapitaltilskott. Tilskottet blei fordelt mellom dei frittstående grunn- og vidaregåande skolane i Noreg som får driftstilskott under kap. 228 postane 70 og 71.

Budsjettforslag for 2018

Departementet foreslår å føre løyvinga vidare på same nivå som i 2017.

Kap. 220 Utdanningsdirektoratet – direktoratet for barnehage, grunnsopplæring og IKT

Utdanningsdirektoratet har ført tilsyn med 53 frittstående skolar i 2016. Direktoratet har i løpet av året gjennomført fleire store og meir kompliserte tilsyn enn tidlegare år. Dette har påverka tilsynsaktiviteten gjennom året. Tilsynet er prioritert ut frå vurderingar av kvar risikoen er størst i sektoren, og korleis ressursane blir brukte mest mogleg effektivt. Det blei funne brot på regelverket i alle dei 53 tilsyna i 2016. Det kan tyde på at vurderingane av risiko og val av skolar og tema treffe godt, og at ressursar er blitt brukte på tilsyn der det har vore behov for det. Det er likevel viktig å understreke at dei brota som er funne varierer når det gjeld omfang og kor alvorlege dei er.

I 2016 har direktoratet ført tilsyn med årsrekneskapen for alle dei 325 frittstående skolane. Dette arbeidet er ein sentral del av kontrollen med økonomiforvaltninga ved skolane, og er også viktig for vurderingane av kva for skolar og tema som skal veljast ut for tilsyn.

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringa

Grunntilskott til friskoleorganisasjonane

Departementet vil gi friskoleorganisasjonane eit samla grunntilskott på 776 000 kroner. Det er på same nivå som i 2017.

Oppfølging av oppmodingsvedtak

Meirverdiavgiftskompensasjon for friskolar

Departementet viser til oppmodingsvedtak nr. 310, 17. desember 2016, gjort i samband med handsaminga av statsbudsjettet for 2017, jf. Innst. 12 S (2016–2017) og Prop. 1 S (2016–2017):

«Stortinget ber regjeringen sørge for at dekningen til friskolers merverdiavgifter for voksne elever som ikke har rettskrav på videregående opplæring blir fullt ut kompensert gjennom forhøyet tilskuddssats fra 1. januar 2017.»

Departementet meiner at vedtaket er følgt opp gjennom Stortingets vedtak i samband med handsaminga av Prop. 130 LS (2016–2017), jf. Innst. 401 S (2016–2017). Meirverdiavgift på drifts- og investeringsutgifter knytte til elevar utan rettskrav til opplæringa blei innlemma i ordninga med meirverdiavgiftskompensasjon med verknad frå 1. januar 2017.

Spesialundervisning i friskolar

Departementet viser til oppmodingsvedtak nr. 771, 7. juni 2017, gjort i samband med handsaminga av Prop. 78 L (2016–2017), jf. Innst. 367 L (2016–2017):

«Stortinget ber regjeringen utrede grunnlaget for tildeling av ressurser til friskoler for spesialundervisning, samt ansvarsdeling mellom heimkommune og den enkelte friskole for å sikre en reell likebehandling av elever.»

Departementet vil følge opp oppmodingsvedtaket ved å gjere nødvendige utgreiingar i samsvar med vedtaket, og komme tilbake til Stortinget om saka på eigna måte.

Grunnlaget for internasjonale skolar i friskolelova

Departementet viser til oppmodingsvedtak nr. 1114, 21. juni 2017, gjort i samband med handsaminga av revidert nasjonalbudsjett for 2017, jf. Innst. 401 S (2016–2017) og Prop. 129 S (2016–2017):

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en vurdering av om grunnlaget for internasjonale skolar i friskoleloven bør utvides.»

Heimelen til å godkjenne internasjonale skolar kom første gong inn i friskolelova av 2003, og er ført vidare gjennom seinare lovrevisjonar. Grunngevinga for å gi tilskott til internasjonale skolar er mellom anna å gjere rekrutteringa av nødvendig utanlandsk arbeidskraft enklare for norsk næringsliv og universitet og høgskolar. Heilt sidan dette godkjenningsgrunnlaget blei innført, har det vore eit krav at internasjonale skolar skal drive verksemda si etter internasjonale læreplanar. Etter departementet si vurdering bør dette framleis vere eit krav. Skolar som er godkjente etter friskolelova, er finansierte gjennom statstilskott og skolepengar, og etter departementet sitt syn ligg det utanfor intensjonen med lova å godkjenne skolar i Noreg som driv etter andre land sine nasjonale læreplanar.

Departementet meiner at skolar som er heimla i bilaterale avtalar, bør få særskilde tilskott som ikkje er forankra i friskolelova. Departementet meiner at vedtaket er følgt opp gjennom denne vurderinga.